

„Zatýkají lidi na ulici, na všech možných místech. Slyšel jsem, že syna hodináře z Mariánského náměstí, toho plešatého Pepy, sebrali v kostele,“ říkal otec Ondřej šeptem a Floriánovi se zdálo, že jeho hlas je každým dnem tišší, tak jako příběhy, s nimiž domů přicházel, byly stále strašnější.

„Hlavně se od toho všeho držme co nejdál,“ navázala svým typickým komentářem matka Barbora a její syn na sobě ucítil její pohled, ačkoliv nezvedl oči od fotoaparátu.

„I tohle zlo bude jednou za námi, nejdůležitější je zachovat klid a zůstat naživu,“ zaslechl ještě matku, když se o chvíli později vykrádal z kuchyně.

Florián moc dobře věděl, co se děje v Praze, ale i v celém protektorátu. Taky věděl, jak by asi jeho ustrašení rodiče reagovali, kdyby zjistili pravdu o svém starším synovi a o všem, co se už několik měsíců děje pod křídly noci v otcově fotoateliéru, jen o několik domů dál od jejich bytu ve Valentinské ulici.

Od jara roku 1941, který se ve zlověstném tichu blížil ke svému konci, už Florián neseděl se založenýma rukama, jako to dělal první dva roky poté, co do jeho rodného města napochodovali nacističtí okupanti.

Se vznikem Protektorátu Čechy a Morava přes noc zmizelo i to veselé město a kdysi živé pražské ulice naplnil strach a napjaté očekávání. I když se na první pohled zdálo, že život dál plyne ustáleným tempem – lidi chodili do práce, na procházky, navštěvovali kina a restaurace a školní dvorky vyplňoval dětský smích a křik – ohavné zprávy jako by se vynořovaly odevšad.

Městem se šířily strašlivé zkažky o zatýkáních, výsleších a bitích odpůrců režimu, odvádění na nucené práce do dalekých, neznámých míst, kde mnozí mizeli beze stopy. Informace o stanných soudech a popravách byly každý den hlasitější,

ale přesto jim stále mnoho lidí nechtělo uvěřit, protože není nutné věřit všemu, je válka a od ucha k uchu putují všelijaké neověřené zprávy. Ověřené, nebo ne, tyto zvěsti zasáhly každého, a tak se lidi při setkání na ulici vyhýbali vzájemným pohledům, a když už se jejich oči náhodou střetly, zračily se v nich nezodpovězené otázky o tom, co je čeká v následujících dnech a měsících.

Rodina Novákových si taky stále častěji připomínala někdejší bezstarostné dny a toužila po tom, aby vše zas bylo takové jako dřív. Ale Florián s nimi už nesdílel naději, že se tyto časy brzy vrátí. Nic navíc nenavštěvovalo tomu, že by se válka chýlila ke konci. Naopak, od vyhlášení stanného práva 28. září 1941 byl každodenní život Pražanů ještě těžší a budoucnost ještě nejistější.

Od doby, co se Florián na jaře téhož roku připojil k odbojovému hnutí a otcův fotoateliér poskytl svým druhům i ilegálním nočním aktivitám, se každé ráno budil s těžkým pocitem strachu na hrudi. Ale ne kvůli sobě – on byl připraven vzít na sebe jakékoliv riziko. Vůbec nepochyboval o tom, že nacistickým okupantům je potřeba vše vrátit dvojnásob. Ne, on byl hrdý a vzdorný Čech, který už odmala vždy oplácel každou, i tu nejmenší urážku. Pro něj to nebylo žádné dilema. Pouze čekal na možnost, na ten pravý okamžik, kdy se spojí s těmi pravými lidmi. Měl ale strach o své nejbližší, o ty, které miloval a které svou činností vystavil nebezpečí.

„Co přišel Heydrich, tak obzvláště zdivočeli.“

„Dej pozor, před kým co říkáš, nacisti mají svoje udavače všude.“

„Musíš vypadat ležérně, jinak gestapáci hned vycítí, že máš strach.“